

2. BESTE PLAN ETA PROGRAMA BATZUEKIKO ERLAZIOAK AZTERTZEA

Azterketa honen bitartez LZPak beste plan edo programa batzuekin duen erlazio hierarkikoa edo zeharkakoa ezagutu nahi da. Izan ere, erlazio horrek sinergiak sortu eta kontrako eraginak areagotzea ekar dezake.

2.1. MAILA HIERARKIKO ALTUAGOKO PLAN EDO PROGRAMETATIK ONDORIOZTATUTAKO JARRAIBIDEAK ETA IRIZPIDEAK IDENTIFIKATZEA. (Ikus 02.1 planoa)

EAEEn LAAk eta ingurumena babesteko lege orokorra dira espazioak eta erabilerak modu iraunkorrean antolatzeko oinarritzko tresnak. Tresna horien bitartez, ekonomiaren eta gizartearen garapena eta prozesu ekologiko narriatuak kontserbatu, babestu eta berreskuratzeko prozesuak bateragarri egitea eta harmonizatzea lortu behar da, eta kontsumoarekin eta ekoizpenarekin lotutako giza jarduerak eragindako aldagaien errebalorazioa egin behar da.

Lurraldearen Zatiko Planek garatzen dituzte **lurraldearen antolamenduaren artezpideak**, kasu bakoitzean **mugatzen duten** eremu funtzionalean, eta eremu funtzional bakoitzari artezpideen arabera dagozkion berariazko antolamendu-irizpideak ezartzen dituzte.

Gainera, LAAk oso lagungarriak dira dagokien eremuko plangintza eta metodologiak EBn proposatutako estandarretara egokitzeko.

Ezarpen-irizpideak LZParen esparruan.

Ondoren LAAetan barne hartutako alderdien artetik eremu funtzionala garbi eragiten duten eta, ondorioz, berau antolatzeko orduan aztertu eta kontuan hartu behar diren alderdiak zehaztu dira.

1. Ingurune fisikoaren antolamendua.

LZParen proposamenaren funtsak dira, eskuarki, balio natural handiagoko eremuak eta elementuak babestea, eremu horien arteko erlazioa ziurtatzea, lurzoruen erabilerak lurraldearen harrera-ahalmenera egokitzuz, eta ekonomiaren eta gizartearen garapena lortzea,

ingurune naturalarekin gatazkak saihestuz betiere.

Horretarako, honako helburu hauek zehaztu dira tresnei dagokienez:

- a) Baliabideak kudeatzeko irizpide orokorrak ezartzea eta lurraldean garatuko diren jardueren kokapena eta jardun-moduak erabakitzean kontuan hartu beharreko oinarritzko arauak definitzea.
- b) Lurzoru ez-urbanizagarria antolatzeke irizpideak definitzea, antolamendu-kategorien bitartez, eta kategoria bakoitzari dagozkion erabilerak arautzeko orientazioak ematea.
- c) Balio berezia edukitzeagatik kontserbatzeko tratamendu berezia behar duten lurraldeko eremuak zehaztea.

Ezarpen-irizpideak ingurune fisikoan.

Hiru zehaztapen mota bereizi dira:

1. Ingurune fisikoko elementu eta prozesuei eta jardueren kontrolari buruzko artezpide orokorrak.
2. Ingurune fisikoa antolatzeke kategorien artezpide partikularrak: lurralde-eredua.
3. Ekintza positiboko neurriak: Jardun-proposamenak.

Artezpide orokorrek ingurune fisikoko elementu eta prozesuen tratamendua egiteko eta ingurune fisikoa eragin dezaketen jarduerak kontrolatzeko arau, irizpide eta gomendioak aurkezten dituzte.

Irizpide horien artetik garrantzitsuenak, Goierriko eremu funtzionaleko LZPak bere egin dituenak, honakoak dira:

a) Lurzorua

- Lehentasunezko helburuak dira lurzoruaren potentzialtasun eta kontserbazioarekin bat datozen erabilerak esleitzea.

b) Landaredia

- Biodibertsitatea babestea da funtsezko helburuetako bat.
- Arreta berezia emango zaio zuhaitz-masa autoktonoen kontserbazioari.

c) Fauna

- Balio bereziko habitatak, espezieak eta banakoak babestuko dira.
- Faunaren joan-etorriak eragotziko dituzten oztopo artifizialak sortzea ekidin behar da.

d) Lur gaineko urak:

- EAEko Ibaien eta Erreken Ertzak Antolatzeko LAParen bitartez arautuko dira.
- Lur gaineko urak (urtegiak, ibaiak eta errekek) babesteko eremuak ezarriko dira ubidearen eta lurzoru urbanizagarrian dauden eraikinen artean, eta espazio libre edo zona berdetzat joko dira.
- Poluitzaileak izan daitezkeen hondakin-urak zuzenean isurtzea debekatuko da.

e) Lur azpiko hondakin hidrikoak

- Akuiferoen kontrol eraginkorra, kalitateari eusteko eta horien gainustiapena saihesteko.

f) Paisaia

- Tratamendu paisajistiko berezia behar duten inguruak katalogatzea.

g) Interes zientifiko-kulturaleko aztarnategiak babestea.

- Lurzoru ez-urbanizagarriko aztarnategi arkeologikoak eta paleontologikoak lurralde- eta hirigintza-plangintzan adieraziko dira, eta 7/90 legeak, euskal kultur ondarearenak, horien babeserako adierazten dituen arauak eta erregimenak ezarriko dira.

Eta, jardueri dagokienez:

a) Azpiegiturak

- Azpiegitura berri orotan aukera desberdinak barne hartuko dira., lurraldearen harrera-ahalmena aztertu eta oinarrian hartuta.

b) Hirigintza eta eraikuntzako jarduerak

Udal-plangintzan kontuan hartuko da edozein hirigintza-garapenetan inguru fisikoaren gainean eragin daitekeen inpaktua.

- Debekatuta dago lurzoru ez-urbanizatuan etxebizitza isolatuak eraikitzea, nekazaritza-ustiapenarekin lotuta badaude izan ezik.
- Etxebizitza familiabakarrek landa-inguruan erregistratutako eskaria landaguneetara bideratuko da.

c) Hondakin solidoen zaborteak

- Hondakin solidoak kokatu, kudeatu, garraiatu, gorde, tratatu eta kontrolatzeko erreferentziazko esparrua Hondakin Solidoen Zaborteak Kudeatzeko LAPak izango dira.

d) Turismo eta aisialdiko jarduerak

- Lurraldean aire zabaleko aisialdiko jarduerak ezartzeko aukerak baloratuko ditu garapen-plangintzak, eta eremu egokiak zehaztu.

e) Nekazaritza-jarduerak

- Nekazaritza-azalera erabilgarriari eutsi beharko litzaioke, eta baserria lagundu, euskal paisaiaren osagai garrantzitsua baita.
- Baso-jardueri dagokienez, Euskal Landarako Plan Estrategikoan definitutako Basorako LAPak zehaztutakoari jarraituko zaio. Aipatutako plan estrategikoan honako helburu hauek barne hartu dira, besteak beste:
 - Zuhaitzez betetako mendien dibertsitatea eta iraupena ziurtatzea, baso-lurraldea eta jarraitasun ekologikoa eta paisaiarena mugatuz, antolatuz eta artikulatuz.
 - Baso-kudeaketako artezpideak, ingurune naturala errespetatzen dutenak, ezartzea.
 - Aukera teknikoak aztertzea, euskal baso-masak dibertsifikatzeko. Horretarako, baso-aprobetxamendua eta lurraldearen paisaiaren hobekuntza eta hobekuntza ekologikoa konbinatuko dira.

Antolamendu-kategorien artezpide partikularrak.

LAAetan ingurune fisikorako proposatutako antolamendu-kategoriak jarraitu dira. Kategoria horien bitartez, lurraldea sektore homogeneousan zonifikatuta geratzen da. Sektoreak definitzeko bakoitzaren harrera-ahalmena hartzen da kontuan eta, ondoren, bakoitzaren ezaugarrien arabera berariaz arautzen dira erabilerak.

Bi aldagai horiek (ingurunearen ezaugarriak eta aurreikusitako jardueren inpaktuak) alderatu eta kontuan hartu ondoren erabakitzen da jarduera baimendu ala ez.

Aipatutako kategoriak aztertzeaz gain, kontuan hartu behar dira beste hainbat baldintzatzaile, arrisku natural jakin batzuk dituztelarik, arazoak edo mugak dakartzatenak.

LAAetan lortutako sarrera bikoitzeko matrizea barne hartu da, litezkeen erabilerekin eta antolamendu-kategoriekin batera.

Lurzoru ez-urbanizagarriari dagokionez, LZPa, udal-plangintza, eta abar garatzeko plangintzetan lurzoruak kalifikatzean, LAAen antolamendu-kategorietako izendapenak eta irizpideak erabiliko dira.

Ekintza positiboko neurriak.

LAAetan, halaber, babes bereziko kategorian sailkatzen diren eremu edo zona geografikoak zehazten dira. Zerrenda bikoitza osatu da:

Alde batetik, Urdaibaiko Biosferaren Erreserbaz gain, jada parke natural edo biotopo babestu izendatutako espazioak barne hartu dira. Horiek antolatze eta kudeatzeko kontuan hartuko da eremuak sortzeko legeetan xedatutakoa. Bestalde, LAAetan 51 espaziok (Interes Naturalistikoko Eremuak) osatutako zerrenda ez-lotesle bat barne hartu da. Espazio horiek interes handiko eta hauskortasun bereziko espaziotzat jo dira (duten tamainagatik edo inguruan garatzen diren jarduerengatik), eta horien babesa etorkizunean garatuko diren antolamendu- eta plangintza-tresnen esku dago.

2. Lurralde-ereduaren inplikazioak lurzoru-politikan

Bizitegitarako lurzoru-politikaren orientabideak.

- LZPe bizitegi-eskaintzaren kuantifikazioa egitean, kontuan hartuko dituzte lurralde-ereduaren inplikazioak, aurreikusi daitekeen demografia-hazkundera, batez besteko familia-tamainaren aldaketak, eskaintzaren zurruntasuna eta bigarren bizilekua

Ekonomia-jardueretarako lurzoru-politikaren orientabideak.

- LZPetan zehaztuko dira ekonomia-jardueretarako lurzoruaren beharrak eta, xede horrekin, kontuan hartuko dira LAAen lurralde-eredua eta Industria Politikarako Plan Markoa.
- LZPen edukien artean honakoak barne hartuko dira: ekonomia-jardueretarako lurzoru-eskariaren azterketa, ekonomia-jardueretarako lurzoruaren azterketa eta diagnostikoa, lurzoru berriaren eskaintza nagusiak, gutxi gorabeherako kokapena eta ezaugarriak barne hartuta, egungo industriaren birkokapena eta tipologiei eta beste baldintza batzuei buruzko gomendioak.
- Ekonomia-jardueretarako eremuak aukeratzean eraginkortasuna lortu nahi bada, funtsezkoa izango da modu integratuan barne hartzea eremu horiek hiri-berrikuntzako estrategietan, bizitegitarako lurzoru sortzeko estrategietan, oinarritzako azpiegituretan, horniduretan, eta abar.
- Ekonomia-jardueretarako lurzoru-eremuen hautapena ingurune naturalarekin eta harrera-ahalmenarekin bateragarria izan beharko litzateke.
- Produkzio-asentamenduen tipologia berriak sortu behar dira, "Ekonomia-jardueretarako parkeak" adibidez .
- Udal-mugak ez dira egokiak ekonomia-jardueretarako lurzoruaren arazoei erantzuteko, hortaz, funtsezkotzat jotzen dira udalaz gaineko plangintza-tresnak.
- Eremu funtzional bakoitzak duen lurzoru-eskariari erantzuteko ahaleginak egingo dira.
- Ekonomia-jardueretarako lurzoru publikoa sortzeko jardunak eta bizitegitarako lurzoru sortzekoak koordinatu egingo dira, bizitegitarako erabilera eta enpleguaren arteko oreka hobetzeko.
- Hirugarren sektoreko, administrazioako eta merkataritzako ekipamendua lurraldea egituratzeko tresna oso indartsua da eta ekonomia-jardueretarako eremuei dagozkien baldintza eta berezko ezaugarriekin bat dator gero eta gehiago.
- Bateragarri egingo dira merkataritza-tipologia berriak eta eremu funtzionalen burutzetan hiriko bizitza indartzeko baldintzak edo eskakizunak.
- Ekonomia-jardueretarako lurzoruaren antolamenduari dagokionez, LZPak, lurralde-eredua osatzera begira, ekonomia-jardueretarako lurzorutzat sailkatuko du Zumarraga-Beasain ardatza.

Lurraldearen Zatiko Planetarako eta garapen-plangintzarako orientabideak.

- Lurraldearen Zatiko Planen bitartez egiten da ekonomia-jardueretarako lurzoru-pakete handien dimentsionamendu eta antolamendu xehakaturak.
- Gipuzkoako lurralde historikoan, hutsik dauden korridore asko (LAAetan aurreikusitakoak izan ezik) dagoela kontuan hartuta, jada badauden industria-eremuak berritzeko eta birsortzeko jardunak egingo dira.
- Udalerri bakoitzak gehienez 3 ha lurzoru aurreikusi ahal izango ditu, nahikoa harrera-ahalmen dagoenean ingurune naturalean eragin esanguratsurik izan gabe.

3. Bigarren etxebizitzari eta baliabide turistikoari buruzko orientabideak

Bigarren etxebizitza eta baliabide turistikoak antolatzeko berariazko zehaztapenak kasuan kasuko Lurraldearen Zatiko Planetan adieraziko dira.

- Bigarren etxebizitzaren eskaintza gaur egungo herriguneak indartzera bideratuko da bereziki, eta herrigune horien tipologiarekin eta egiturarekin bat etorriko da, hiri-egiturak osatzeko balioko du eta zerbitzu eta ekipamenduen maila egokia ziurtatuko da, etxebizitza iraunkor bihurtzeko aukera ahalbidetuz.
- Udalerriek herriguneetan lehentasuna emango diete birgaitze-estrategiei, hazkunde berrien aurrean.
- Lurraldearen Zatiko Planetan eremu funtzional bakoitzerako egokia den azpiegitura turistiko bat proposatuko da, betiere eremu funtzional bakoitzaren bokazioa eta lortu nahi diren helburuak kontuan hartuta.

4. Atsedeen-eremuen eta lurralderako sarguneen sistema.

LAAetan jarraian adierazitako atsedeen-eremuen eta lurralderako sarguneen sistema integratua proposatu da Goierriko eremu funtzionalerako:

Atsedeen-eremuak. Murumendi, Aralar, Aizkorri, Udana gaina.

Lurralderako sarguneak: Zaldibia, Ataun, Segura, Zegama.

- Atsedeen-eremuen behin betiko proposamena, bai eta horien mugatzea eta antolamendua ere, kasuan kasuko Lurraldearen Zatiko Planetan egingo da.
- Lurraldearen Zatiko Plan bakoitzean zuzenean antolatu daitezke atsedeen-eremuak, edo zehaztapen horiek beranduago idatziko diren plan berezietarako utzi daitezke.
- Artezpide honetan proposatutako atsedeen-eremuak antolatzeko jarraituko diren irizpide orokorrak honakoak dira: aurreikusitako eskaria, lurraldearen balioak eta berezko potentziala, lurraldearen erabilera anitza (izaera didaktikoa dutenek eta kirolekoek leku berezia betetzen dute), azpiegitura errazen bitartez, erabilera-intentsitatea harrera-ahalmenaren azpitik mantentzearekin lotutako beharrak, hala nola garbiketa, landaredia leheneratzea, errepideak kontserbatzea, eta abar.
- Lurraldearen Zatiko Planetan behin betiko finkatuko dira kasuan kasuko "lurralderako sarguneak", honakoa orientabide hauek kontuan hartuta:
 - a) Atsedeen-eremu izateko bokazioa duten natur espazioekiko hurbiltasuna.
 - b) Tamaina txikia eta hiri-irudi erakargarria duten guneak aukeratu behar dira.
 - c) Gizartearen eta demografiaren atzeraldia eta gainbehera pairatzen duten guneak aukeratuko dira.

Lurraldearen Zatiko Planetan ezarriko dira zuzenean aplikatu beharreko zehaztapenak edo udal-plangintzak gara ditzakeen neurriak, betiere lurralderako sargune gisa proposatutako guneen bideragarritasuna ziurtatuz.

5. Garraio, komunikazio eta energiaren azpiegiturak.

Garraio-azpiegiturekin lotuta finkatutako helburu nagusia da artezpideetan proposatutako lurralde-ereduak ekarritako baldintza edo ezaugarriei erantzutea. Ildo horretan, arreta berezia jarriko da honako alderdi hauetan:

- Lurraldeko eremu funtzionaletako burutzen eta, oro har, tamaina ertaineko hirien artean, elkarrekin erraz komunikatzeko aukerak ahalbidetzea.
- Eremu funtzionaletan tokiko guneen eta dagozkien burutzen eta azpiburutzen arteko komunikazioa sendotzea eta, eskuarki, landaguneen eta hiri-guneen arteko loturak estutzea.

- Garraiorako azpiegiturak eta ekipamenduak lantzeko orduan intermodalitatearen irizpideari jarraitzea. Halaber, oso garrantzitsua da garraio-modu desberdinen arteko koordinazioa ziurtatzea, hartara, egiten den joan-etorri oro ekonomikoki amortizatu ahal izateko.

Artezpide orokorrak

- RENFEren aldiriko trenen zerbitzua da egokiena, biztanleria gehien bizi den korridore nagusietatik egiten den bidaia-bolumen handia kanalizatzeko.
- Garraibide desberdinak eta bakoitzari dagokion azpiegitura eraginkortasunez koordinatzeko, artezpideak garatzeko planetan jardun puntualak zehazten dira, besteak beste: autobus-geltokia, garraiorako truke-zentro integratuak eta xede horretarako prestatutako jardunak.
- Garrantzitsutzat jo da salgaiak garraiatzeko trenaren erabilera indartzea, batez ere industria astunak sortutako salgaiak eta portu-trafikoko bolumen handikoak garraiatzeko; hortaz, trenbide-azpiegiturak indartu eta babestu beharko dira lurraldearen barruan.
- Tren-geltokien inguruari tratamendu berezia emango zaio dagokion udal-plangintzan.

Artezpide partikularrak: Errepideak

Eremu funtzionalen arteko komunikazioa:

- Durango-Beasain ibilbidea indartuko da, horretarako Durango, Elorrio, Arrasate, Bergara, Zumarraga-Urretxu eta Beasain-Ordizia-Lazkao guneak konektatuz. Aipatutako korridoreak, zehar-ardatz nagusia denak, lotzen ditu Gipuzkoako hiru bailara garrantzitsuenak (Urola, Oria eta Deba) Goierri eta Durangaldearekin, eta lurralde gipuzkoarra eta lurralde osoa integratzeko funtsezko elementu gisa aurkezten da.
- Funtsezko konexiotzat jo da, halaber, Azpeitia-Azkoitiaren eta Elgoibar, Zarautz eta Zumarragaren artekoa.
- Lurraldearen Zatiko Planetan eta errepideen Lurraldearen Arloko Planetan proposatuko dira eremu funtzional bakoitzean ibilbideak osatzeko beharrezkoak diren jardunak eta, bide batez, eremu funtzional bakoitzaren barruko lurralde-egituraketa hobetuko dela ziurtatuko da. Halaber, atsedeen-eremu eta espazio naturaletara iristeko sarguneak ziurtatzeko jardunak proposatuko dira.

Trenbideei buruzko artezpide partikularrak.

Ahalmen handiko trenbide-garraioari begira, lurralde historikoetako hiru hiriburuak elkarren artean komunikatzeko eta EAE bera Iberiar Penintsularekin eta Europarekin komunikatzeko Abiadura Handiko Trenaren azpiegitura aurreikusi da. Horrela, trenbide berri bat egitea aurreikusi da, Y-aren itxura izango duena, eta hiru euskal hiriburuak komunikatzeaz gain, Estatuko eta Europako sarearekin komunikatuta egongo da.

Lehen esandakoa gogora ekarriz, aldiriko tren-zerbitzuak dira egokienak korridore nagusietan pilatzen diren bidaiari-bolumen handiak kanalizatzeko; hori kontuan hartuta, zerbitzua are eraginkorrago bihurtzeko, Legazpi-Beasain-Tolosa–Donostia ardatzeko azpiegitura hobetu egingo da.

Hainbat artezpide partikular:

Telekomunikazioak

Telekomunikazioen azpiegiturek balio estrategiko handia dute produkzio-sistemaren lehiakortasuna hobetzeko eta, horregatik, ahalegin berezia egin beharko da EAEn esparru honetan azpiegitura aurreratuak hornitzeko eta eremu funtzionaleko burutza guztiak zuntz optikoko zirkuitu baten bitartez konektatzeko (eraztun digitalizatuak osatuko lirateke autonomia-erkidegoan).

Ura

Honakoak proposatutako jardunak:

- Hornidura-beharrei erantzutea; horretarako, lurraldeko desorekak zuzenduko dira (desorekarik badago).
- Ura hartu, erregulatu, garraiatu eta tratamendua emateko beharrezkoa den azpiegitura sortzea, etorkizunera begira aurreikusitako ur-eskariei erantzun ahal izateko; lehentasuna emango zaie funtzionaltasuna eta kudeaketa hobetzera zuzentzen diren jardunei.
- Lur gaineko eta lur azpiko baliabide hidrikoak babestea, uraren ziklo osoaren batasuna ziurtatzera begira; beharrezkotzat jotzen diren erabilera-mugak ezarriko dira, bizi-kalitatea hobetzeko eta ibaiek eta urtegiek eskain ditzaketen aukerak berreskuratzeko.

- Gaur egun autonomia-erkidegoko zenbait arrotan uholdeak gertatzeko dauden litezkeen arriskuak murriztea. Ibaiek gainezka egiten dutenean eragiten diren kalteak arinduko dira, ahal den neurrian, eta erabilera eta jardueren kokapen egokia oinarrian duen prebentziozko politika bat sustatuko da.

6. Hiri-berrikuntzarako estrategiak.

- Ingurumen eta hirigintzako ikuspegitik kongestionatuta eta degradatuta dauden hiri-multzoei lehentasuna ematea: Gutxi erabiltzen diren edo zaharkituta edo aurri-egoeran dauden industria-espazioak berriro erabiltzea, ibaiertzak leheneratzea, ekonomia-jardueretarako parkeak sortzea, etxebizitza zaharrak birgaitzea, hiri-ehun zaharrak kontserbatzea eta birgaitzea, hirigune finkatuetan eta defizitarioetan ekipamenduen hornidura egitea.
- Lurralde-ereduak sustatzeko proposatzen dituen hiriguneei edo hiri-areei dagokien garrantzia ematean datza berrikuntza-ekimenak aplikatzeko lehentasunak zehazteko oinarritzko irizpidea. Zehazkiago, herriguneak larriki degradatuta edukita, lortu nahi den lurralde-egituraren testuinguruan udalaz gainera funtzioak betetzeko bokazio garbia duten hiriak hautatu dira.
- Gainera, lehentasuna eman zaie hirugarren sektoreko bihurtzeko potentzial handia duten hirigune edo hiri-areei, izan ere, tokiko ekonomia hirugarren sektoreko bihurtzea benetan eraginkorra izan daiteke zentraltasun berriko areak sortzeko (ingurumen-ikuspegitik larriki narriatuta daudenak ordezkatzeko dituzte).
- Lurraldearen Zatik Planen baitan, dagokien lurralde-esparruan, hiri-berrikuntzako jardunak egiteko beharra duten udalerrak adieraziko dira. Ekimen horiei lotuta eta orientabide moduan, LZPetan jardun-eremuak mugatu beharko dira, bai eta jardunak eta horiek gauzatzeko irizpideak eta baldintzak identifikatu ere.
- Bereziki, hiriguneetan jarraituko diren birgaitze-irizpideek, udalerriko biztanleek lehentasunez erabiliko duten bizitegi- eta gizarte-aprobetxamendua ahalbidetzea bilatuko dute, modu horretara hiriguneak elkarbizitzeko espazio egokia bihurtzen saiatzeko.
- Industria-paisaiari dagokionez, industria-eremuen ezarpen berriak industria-parkeen kontzeptuaren arabera egin beharko lirateke. Horrela, industria-produkzioari dagokion eraikuntzarekin batera, bulegoetarako eraikinak eta hirugarren sektoreko beste jarduera batzuk ezarriko dira, eta guztiek ingurumen-kalitatearen maila altua lortzea eta irudi orokorra kontrolatzea bilatuko dute.

7. Kultur ondarearen antolamendua

- Euskal kultur ondarearen legeak ezarritako babesa izango dute kultur ondasunek.
- Honakoak kultur ondarearen tratamendurako plangintzak kontuan hartuko dituen irizpideak:
 - a) Ondasunaren eta dagokion lurralde-inguruaren arteko erlazioa islatzea, kultur ondarea babestean eta bere inguruan dagoen espazioko erabilerak antolatzean eta programatzean.
 - b) Ondasuna dagokion jatorrizko kokapenean uztea komeni da, halabeharrezkoa denean edo gizarte-intereseko arrazoiek eskatzen dutenean izan ezik.
 - c) Kultur ondasun higiezinaren babes integrala bilatu behar da, ez kanpoko zatiena bakarrik.

8. Ekipamenduak lurralde-ikuspegitik.

- Ekipamenduak antolatzeko lurraldearen arloko planak tamaina ertaineko hirien sare bat indartzera bideratu beharko lirateke, hirigune nagusietatik urruti bizi den biztanleriari zerbitzuak, ekipamenduak eta hornidurak eskaintzeko estrategia gisa; era berean, eskualde-mailako hornidura-sistemak lurraldeko eremu funtzionaletako burutzetan eta azpiburutzetan integratzeko modua ahalbidetu beharko litzateke.
- Lurraldearen arloko planetan definitutako ekipamenduen berariazko kokapenerako proposamena, lurraldearen arloko planetan edo udal-plangintzan aztertu beharko litzateke.
- Orokorrean, eremu funtzional bakoitzak irakaskuntzako lehen mailetakoko eskaintza egiteko gai izateko irizpidea onartzen da; unibertsitateko prestakuntza eskuratzeko, berriz, hiri garrantzitsuenetara jo beharko dute biztanleek.
- Barruti judizial bakoitzak zerbitzua ematen dion biztanleriarekin ahalik eta oreka handiena lortzen lagunduko duen mugaketa judiziala egitea komeni da, bai eta barruti judizialen azalera orekatzea ere, hartara, Justizia Administrazioako organoak herritarrengana hurbiltzeko eta eskaintzen diren zerbitzuak ahalik eta modu arrazoizkoenean kokatzeko lurraldean, betiere eremu funtzionalek ezartzen dituzten mugak errespetatuz.
- Kultur ekipamenduaren sistemak, batez ere eskualde-mailakoak, balio-aniztasuna eta funtzio-aniztasuna bilatu behar ditu.

- Kirol-ekipamenduen antolamenduari dagokionez, egungo desorekak zuzendu beharko lirateke, ekintza selektiboak gauzatuz. Eskualde-esparruan, lehiaketazko kirola garatzeko bidea ahalbidetu beharko litzateke.

Irizpide eta artezpide guztiak LAAen lurralde-ereduan islatu dira (02.1 plano), eta eremu funtzionalaren antolamendu orokorra egiteko oinarria dira.

2.2. LZP IDAZTEKO ORDUAN KONTUAN HARTU DIREN JARRAIBIDEAK, HELBURUAK ETA KONPROMISOAK.

Eusko Jaurlaritzak 1998an “Ingurumenaren egoera EAEn” izeneko dokumentua idatzi zuen. Ingurumenaren azterketa egiteaz gain, garapen-eredu berri bat lortzeko helburuak eta jarraibideak barne hartzen ditu aipatutako dokumentuak, eta jardun-eremuak zehazten ditu, hiri berrien garapenak ingurumenean eragingo dituen desorekak aurreikusteko.

Xede dugun dokumentua lantzeari ekitearekin batera, eta EAEko ingurumenaren egoera hobetzeko jardun-proposamen gisa, gobernu autonomikoak erantzun legegile bat prestatu zuen, **ingurumena babesteko legea**, hain zuzen ere, eta lege horretatik abiatuta landu da plan eta programetarako Ingurumen Inpaktuaren Baterako Ebaluazioa, LZPak bere egiten duen prozedura, hain zuzen ere.

3/98 legeak bere seigarren artikuluan ezartzen duenez, EAEko ingurumen-politika Ingurumen Esparru Programa batean garatuko da. 4 urteko iraupena edukiko du esparru-programa horrek eta Gobernuak onartu beharko du. Hala ere, legeak berak dioenez, ingurumen-politikaren antolamendua egonkorra eta iraunkorra izatea lortu behar da, ekintza publikoari eta ekimen pribatuari bermea, segurtasuna eta eraginkortasuna emateko. Hori dela eta, EBk garapen iraunkorra lortzeko prestatu duen estrategiaren ildotik, batean 2020ko urtea jarri zen denbora-erreferentzia gisa (Garapen Jasangarriaren Euskal Ingurumen Estrategia), eta 2006. urtea bestean, hain zuzen ere Ingurumenaren Lehen Esparru Programan.

Garapen Jasangarriaren Euskal Ingurumen Estrategiaren egituraren bereizi dira:

- Ingurumen-xedeak.
- Ingurumen-helburuak.
- Hartuko diren konpromisoak.

Lehenengo aipatu diren ingurumen-xedeen bitartez ezartzen dira epe luzera EAEk lortu nahi dituen egoerak. Ingurumen-xedeak lortzeko, ezinbestekoa da antzematen diren egoera berrietara (helburuak) pixkanaka egokitzen joatea. Egoera berri horiek kontserbatzeko balio kuantitatiboak eta epe zehatzak esleitzean, konpromiso zehatzak sortuko dira.

“Ingurumena EAEn 2001. Diagnostikoa” izeneko memoria hartu zen oinarritzat 2002-2006 Esparru Programa lantzeko. Esparru-programa hori bigarren erantzun estrategiko gisa ulertu behar da eta aurrerapauso garrantzitsua da, halaber, arloko politikak garapen jasangarriko irizpideekin bateragarri egiteko.

Horrela, aipatutako dokumentu garrantzitsu hori bost baldintza eta bost xederen inguruan egituratuta dago. Helburu eta konpromiso zehatzak hartzen dira eta horiek betetzeko egutegi bat zehazten da halaber.

Ingurumen Programan berariaz aipatzen dira LZPak, zuzenean eta zeharka, eta ezinbestekoa da kontuan hartzea LZP horiek garapen jasangarriaren eredu berriaren irizpideekin homologatzen direla ziurtatzeko.

Honakoak xedeak eta baldintzak:

Ingurumen-xedeak

1. Aire, ur eta lurzoru garbi eta osasungarriak ziurtatzea.
2. Baliabide naturalen eta hondakinen kudeaketa arduratsua.
3. Natura eta biodibertsitatea babestea.
4. Lurralde-oreka eta mugikortasuna hobetzea.
5. Klima-aldaketaren eragina mugatzea.

1. xedea: Aire, ur eta lurzoru garbiak eta osasuntsuak ziurtatzea.

Xede honekin lotutako helburuak dira honakoak:

1.1. helburua: Ingurunera egiten diren substantzia arriskutsuen eta poluitzaileen emisioak eta isurketak murriztea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira:

- Ingurunera egiten diren substantzia poluitzaileen emisioak eta isurketak jatorrian murriztea modu integratuan.
- Produkzio garbiko sistemak sustatzea.
- Ustekabeko emisioak edo isurketak (arisku teknologikoak) murriztea.

- Arrisku naturalak (uholdeekin lotutako arazoak, higadura, akuiferoen birkarga, eta abar) dituzten lurzoruen urbanizazioa gelditzea eta ahalmen agrologiko handitzat katalogatu eta babestutako lurzoruen betetzea moteltzea.

1.2. helburua: Ingurune naturalen kalitatea hobetzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira:

- Lur azpiko eta lur gaineko ur narriatuak saneatzea edo araztea.
- Lurzoru poluituak leheneratzea.

2. xedea: Baliabide naturalen eta hondakinen kudeaketa arduratsua.

Xede honekin lotuta hiru helburu zehaztu dira. Lehenengo helburua baliabide naturalen (material, energia, ur eta lurzoruen) kontsumo iraunkorra lortzera zuzentzen da; bigarrena, hondakinen sorrera prebenitzeko zehaztu da eta hirugarrena hondakinak desagerraraztera, ahal den guztietan.

2.1. helburua: Baliabideen kontsumoak eta kontsumo horren ondorioek ingurumenaren karga-ahalmena eta birsortzeko ahalmena ez gaitzitzea, eta hazkunde ekonomikoaren eta baliabideen erabileraren arteko lotura desagitea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira:

- Baliabide naturalen erabileraren eraginkortasuna hobetzea.
- Lurzoruen artifizializazio-prozesuak eta suntsitze-erritmoak pixkanaka moteltzea, eta nekazaritza-lurzorua babestea.

2.2. helburua: Azken hondakinen sorrera murriztea eta jatorrian egindako prebentzioaren bitartez hazkunde ekonomikoa eta hondakinen sorreraren arteko lotura desagitea.

2.3. helburua: Azken hondakinak segurtasunez eta hurbiletik kudeatzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- EAEko hondakinak jasotzeko eta desagerrarazteko azpiegitura-sarea hobetzea.

3. xedea: Natura eta biodibertsitatea babestea.

Hirugarren xede hau garatuz, dibertsitate biologikoa eta sistema naturalen erabilera iraunkorra sendotzea bilatzen da, bai eta paisaien bariedadea ziurtatzea ere. Izan ere, giza inguruneke funtsezko elementuak dira eta ondare natural komuna eta lurralde bakoitzaren identitatearen funtsa barne hartzen dituzte.

3.1. helburua: Ekosistemak, espezieak eta paisaia kontserbatzea eta babestea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Mehatxuak pixkanaka murriztea, funtsezko prozesu ekologikoak eta ekosistemen eboluzio-potentzialtasuna mantentzeko.
- Ekosistema naturalak eta seminaturalak eta ekosistema eta espezie bereziak indartzea.
- Lurraldeko paisaia-baliabideen babesa sustatzea. Bereziki indartuko da paisaia berezien kontserbazioa eta kalitate eta naturaltasun handikoen kontserbazioa.

3.2. helburua: Ekosistemak eta espezieak, bai eta paisaiak ere, dagokien ingurune naturalean leheneratzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Ekosistema, flora eta faunako espezie eta paisaia mehatxatuak berreskuratzeko lanak indartzea.
- Jabari publikoa babesteko eta ibai-ekosistemak eta horiei lotutako hezeguneak leheneratzeko jardun-lerro bat ezartzea.

4. xedea: Lurralde-oreka eta mugikortasuna hobetzea

4. xede honetan lurraldearen plangintza egiteko eta lurraldea antolatzeko prozesuak aipatzen dira batik bat, eta

“... azken finean, laugarren xede honek eta berau garatzen duten helburuek lurralde orekatuago bat eta sarbide-sare egokiagoa bat sendotzea bilatzen dute, hartara, interes orokorreko gizarte- eta ekonomia-jarduerak bideragarri egiteko; era berean, lurraldeko ondare naturalistikoa eta kultur ondarea kontserbatzea bilatzen dute...”

Aipatutako xedea lortzeko lau helburu zehaztu dira eta jarraian adierazitako ekintza eta konpromiso zehatzen bitartez garatzen dira:

4.1. helburua: Lurraldearen erabilera iraunkorra lortzea:

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Lurraldeko espazio-banaketa eta jarduera sozioekonomikoen **banaketa orekatsua** hobetzea
- Hiri finkatuaren **berrikuntza eta birgaikuntza** sustatzea.
- Diseinu erakargarria baten eta hiri-bizitzaren **kalitatearen** hobekuntza sustatzea.
- **Landa-espazioaren eta espazio naturalaren** balioa sustatzea eta ondoriozko etekinak tokian gozatzea.
- **Hirigintza-plangintzaren** eta lurraldea antolatzeko tresnetan barne hartutako helburuen eta **iraunkortasunaren irizpidearen** egokitzapena sustatzea.

4.2. helburua: Erabilera eta jarduera desberdinetarako garapen iraunkorra ahalbidetuko duten sarbideak lortzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Garraiobide desberdinen banaketa modala berriro bideratzea, taldeko garraioak eta ez-motordunak sustatuz.
- Intemodalitatearen garapena sustatzea, bidaiarien garraioan zein salgaienean, energia eta ingurumenaren ikuspegitik ahalik eta eraginkortasun gehien lortzeko modu gisa.

4.3. helburua: Garapen ekonomikoa lortzeko neurriaren eta bitarteko motordunen bidezko garraioen eskariaren arteko lotura desegitea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Lehenetasuna ematea ingurumenarekiko errespetagarriagoak diren garraiobide-azpiegituren inbertsioei.
- Ingurumenean inpaktu gutxien eragiten duten garraiobideak sustatzea; horretarako, tasa eta/edo prezio publikoen politika jarraituko da.

- Garraio ez-motordunak (oinezkoak eta txirrindulariak) parekatzea, dagokien garraio motordunen pareko garraiobide-estatusa aitortzeko.

5. xedea: Klima-aldaketaren eragina mugatzea.

Finkatu diren helburuetan garrantzi berezia ematen zaio berotegi-efektua eragiten duten gasak kontrolatzeko beharrari eta karbono-isurbideak ugarituz gas horien kontzentrazioa murrizteko beharrari.

1. helburua: 2020. urterako atmosferara egiten diren berotegi-efektua eragiten duten gasen isurketak mugatzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Energia primarioaren hornidura sustatzea, energia garbier erabilera oinarrian hartuta.
- Jarduera-sektore guztien hobekuntza eta eraginkortasun energetikoa sustatzea, produkzio- eta kontsumo-puntuak adieraziz.
- Energia aurrezteko joerak indartzea sektore guztietan.
- CO₂ isurketa gutxiago eragiten dituzten garraiobideak sustatzea.
- Mugikortasun-beharrak murriztea.
- Erregai fosilen ordeztu erregai berriztagarrien erabilera sustatzea eta/edo berotegi-efektua eragiten duten eta gas gutxiago sortzen duten erregai fosilen erabilera sustatzea.

2. helburua: Karbono-isurbideak ugaritzea.

Helburu hori osatuz honako alderdi hauek adierazi dira, besteak beste:

- Karbono-isurbideei buruzko ikerketa sustatzea.
- Karbonoaren bereganatze egonkor maximoa ahalbidetuko duen basogintza sustatzea.

Gauzak horrela, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailak, ingurumena babesteko 3/98 legea betetz, 2007-2010 IP ekintza-programa berria osatzeko lanak sustatu eta koordinatu ditu, eta aurreko esparru-programak egindako balantzea, ingurumen-esparruan nazioartean dauden joera nagusiak eta EAEko ingurumen-diagnostikoaren berrikuspena hartu ditu kontuan, ingurumenak pairatzen dituen arazo garrantzitsuenak identifikatzeko. Esparru estrategikoa epe luzera eguneratu du eta hamaika **helburu estrategiko** azpimarratu ditu, eta, horiek oinarrian hartuta, **2010erako 44 konpromiso** zehaztu ditu. Konpromisoekin lotuta

jardun-lerroak finkatu dira, konpromiso horiek betetzen laguntzeko orientabide moduan.

Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Estrategiak ezarritako bost ingurumen-xedeen ildotik, honakoak 2007-2010 IP ekintza-programaren helburu estrategikoak:

1. xedea: Aire, ur eta lurzoru garbi eta osasungarriak ziurtatzea.

1. helburu estrategikoa. Aire garbia.

Zehazkiago:

- Lurralde osoan airearen kalitatea hobetzea, pertsonen osasunean eta bizi-kalitatean eragin berezia baitu. Arreta berezia jarriko da hiriguneetan.

2. helburu estrategikoa. Uraren kalitate ona.

Zehazkiago:

- EAEko Plangintza Hidrologikoan zehaztutako ur-masen egoera ekologiko ona lortzea eta horien narriadura eragozteko, hartara, garapena laguntzeko eta pertsonen bizi-kalitatea eta ekosistemen egoera ona hobetzeko.

3. helburu estrategikoa. Lurzoruaren poluzioa prebenitzea eta zuzentzea.

Zehazkiago:

- Lurzoruaren kudeaketa bikaina lortzea, poluzio historikoa leheneratzeko eta poluzio mota berriak prebenitzeko jardunei lehentasuna emanaz.

2. xedea: Baliabide naturalen eta hondakinen kudeaketa arduratsua.

4. helburu estrategikoa. Baliabideen kontsumo arduratsua.

Zehazkiago:

- Baliabide naturalen (lurzoru, ur eta materialen) kontsumo arduratsua sustatzea; horretarako, eraginkortasun-mailak optimizatuko dira, ikerketaren eta berrikuntzaren bitartez, guztiarekin lehiakortasuna hobetzeko.

5. helburu estrategikoa. Energiaren kontsumo eta produkzio arduratsua sustatzea.

Zehazkiago:

- Energiaren aurrezpena, eraginkortasuna eta energia berriztagarrien erabilera sustatzea kontsumo-sektore guztietan.

6. helburu estrategikoa. Hondakinak murriztea eta zero isurketa.

Zehazkiago:

- Hondakinen sorrera murriztea eta horien kudeaketa hobetzea, tratatu ez diren

hondakinei dagokienez zero isurketaren mailara iristeko.

3. xedea: Natura eta biodibertsitatea babestea: babestu beharreko balioa.

7. helburu estrategikoa. Gure dibertsitate biologikoari eustea.

Zehazkiago:

- Dibertsitate biologikoaren galera eragozteko. Horretarako, lehorreko zein itsasoko habitat eta ekosistema guztiak babestu eta horien funtzionamendu iraunkorra leheneratuko da.

4. xedea: Lurralde-oreka eta mugikortasuna hobetzea: ikuspegi komuna.

8. helburu estrategikoa. Mugikortasuna kudeatzeko eredu baterantz.

Zehazkiago:

- Pertsonen mugikortasun-eskaria kudeatzea. Horretarako, banaketa modala aldatu eta oinez joateko aukerari, txirrinduari eta taldeko garraioari emango zaio lehentasuna. Salgaien banaketa modala itsasoz eta trenbidez egiten den garraiora orientatzea; errepidez egiten den garraioa murriztuko litzateke.

9. helburu estrategikoa. Lurraldearen erabilera orekatsua egitea.

Zehazkiago:

- Lurraldean esku hartzen duten sektore desberdinen plangintza bateratua eta koherentea egitea, hartara, lurraldea artifizializatzeko eta zatitzeko arriskuak zuzentzeko.

5. xedea: Klima-aldaketaren eragina mugatzea.

10. helburu estrategikoa. Berotegi-efektua eragiten duten gasen isurketak mugatzea.

Zehazkiago:

- Berotegi-efektua eragiten duten gasen isurketak mugatzeko, karbono gutxiko ekonomia baterantz hurbiltzea.

11. helburu estrategikoa. Klima-aldaketara egokitzea.

Zehazkiago:

- Klima-aldaketaren aurrean egokitzeko prozesua kudeatzea, aurreikusitako inpaktuak iritsi aurretik gure alderdi ahulak minimizatuz.

Helburu horietan guztietan barne hartuta daude 2002an Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Politika onartu zenetik euskal ingurumen-politikaren jarraipena egiteko osatu diren dokumentu desberdinetan (Ingurumen Adierazleak, Ingurumenaren Egoera eta Ingurumen Iraunkortasunaren Txostena)

Garapen iraunkorra erdiesteko, ezinbestekoa da, beste alderdi batzuen artean, jardun politikoaren eraginkortasuna hobetzea eta hainbat zeharkako osagai garatzea. Osagai horiek xede bakoitzarekin lotuta dauden konpromisoak betetzen lagunduko duten jardun-lerroen osagarri izango dira. **Nahitaezko baldintzak** izenarekin ezagutzen ditugu eta aurreko Ingurumen Esparru Programan jada islatu ziren, hain zuzen ere:

- Ingurumen-aldagaia beste politika batzuetan barne hartzea.
- Indarrean dagoen legeria eta beraren ezarpena hobetzea.
- Merkatua ingurumenaren alde erabiltzea.
- Hiritarrak trebatzea eta dagokien erantzukizunez jabetzea.
- Ikerketa, garapena eta berrikuntza ingurumenean.
- Ingurumen-lankidetzazko nazioartean.

LZPa idazteko orduan bereziki hartu dira kontuan izaera autonomikoa duten xede, helburu eta konpromiso horiek guztiak, bai eta Estatuan zein Europar garapen iraunkorrerako ereduaren inguruan indarrean dauden artezpideak ere. Izan ere, kontu berezia jarri da ondoren aipatzen diren erreferentziazko oinarritzko dokumentuekin desadostasunik ez egoteko. Honakoak dokumentuak:

a) Europako dokumentuak

- EBko ingurumen-esparruko seigarren ekintza-programa.
Etorkizuna gure esku dago. COM (2001) 31 amaiera.
- Garapen iraunkorra Europar, mundu hobeaz lortzeko
EBko garapen iraunkorraren aldeko estrategia, COM (2001) 264 amaiera.
- Europako Parlamentuko eta Kontseiluko 2001/6/27 Zuzentaraua, plan eta programa jakin batzuk ingurumenean duten eraginaren ebaluazioari buruzkoa.
- Ingurumena EBko politikan barne hartzeko estrategia. 98ko ekaina COM (98) 333 amaiera.
- Kontseiluaren 92/43/CEE Zuzentaraua, habitat natural eta basoko fauna eta floraren

kontserbazioari buruzkoa. Natura 2000 Sarea.

- 2000/60/CE Uraren Esparru Zuzentaraua.

b) Estatuko dokumentuak

- Garapen iraunkorraren estrategia espainola. Aurrerapena.
- Arroko Plan Hidrologikoak eta Plan Hidrologiko Nazionala.
- 42/2007 legea, abenduaren 13koa eta ondare naturalari eta biodibertsitateari buruzkoa.
- 9/2006 legea, apirilaren 28koa eta plan eta programa jakin batzuk ingurumenean duten eraginen ebaluazioari buruzkoa.
- 45/2007 legea, abenduaren 13koa eta landa-ingurunearen garapen iraunkorra lortzeko dena.
- 8/2007 legea, lurzoruari buruzkoa.

c) EAEko dokumentuak

- Ingurumena babesteko lege orokorra. 27/2/98
- EAEn Tokiko Agenda 21 sustatzeko programa. 2000-2003.
- EAEko natura kontserbatzeko legea. 30/6/94
- EAEko lurralde-antolamenduari buruzko legea. 4/1990
- EAEko lurraldea antolatzeke artezpideak. 11/2/97
- Ingurumenaren egoera EAEn. 1998
- Ingurumen inpaktuaren baterako ebaluazioaren prozedurak 183/22/7/03.
- EAEko Ingurumen Esparru Programa (2002-2006 eta 2007-2010).
- 1/2005 legea, otsailaren 4koa eta lurzoruen poluzioa prebenitzeko eta zuzentzeko dena.
- 1367/2007 ED, urriaren 19koa, 37/2003 legea, azaroaren 17koa eta zaratari buruzkoa, garatzen duena.
- 1/2006 legea, ekainaren 23koa eta urei buruzkoa.
- 2/2006 legea, ekainaren 30ekoa eta EAEko lurzoru eta hirigintzari buruzkoa.

Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Estrategian eta Ingurumen Esparru Programetan adierazitako xede, helburu eta konpromiso guztiak hartu ditu kontuan Goierriko eremu funtzionaleko LZPak azterketa egiteko fasean, zein diagnostikoa egitekoan. Guztiak kontuan hartu eta planeko helburutzat barne hartu dira zuzenean batzuetan, eta horiek lortzeko irizpideak, proposamenak edo jardun-lerroak landu dira beste batzuetan.

Ondoren, Ingurumen Sailburuordetzaren erreferentziazko dokumentuan barne hartutako hainbat zehaztapen betetzearren, plana idazteko orduan xedeak, helburuak eta konpromisoak barne hartzeko modua laburbilduta irakur daiteke.

1. xedea: aire, ur eta lurzoru garbiak eta osasungarriak ziurtatzea. Goierriko eremu funtzionaleko LZPak bere egiten ditu helburuak eta horiek betetzeko ekintza-lerroak proposatzen ditu. Horrela, hiriguneetan **atmosferaren poluzioa murrizteko** egiten diren proposamenen artean honakoak azpimarra daitezke: bertan kokatutako zenbait enpresa lekuz aldatzea, litezkeen poluzio-fokuak (N-1) hiri-garapenetatik aldentzea; garraioari dagokionez, CO2 isurketak murriztea eta zirkulazio ez-motorduna sustatzea, garraio publikoa indartzea, eta abar.

Urari dagokionez, sistema hidrikoa osatzen duten elementu guztien arteko erlazioak barne hartzen ditu eta gaur egungo habitat eta ekosistemak kontserbatzeko kantitate, kalitate eta fluxu nahikoa egongo dela ziurtatzeko proposamenak egiten ditu, hala nola: saneamendu-azpiegiturak amaitzea eta gaur egungo saneamendu-planak araztea, ibaiak eta horien zatiak babestea eta ur-masen naturaltasuna leheneratzeko birgaitze-jardunak (ibaiertzeko basoak leheneratzea, oztopoak eta estaldurak desagerraraztea, eta abar).

Amaitzeko, **lurzoruen kalitateari** dagokionez, bere araudian berariaz landu da artikulua bat eta, horren arabera, lurzoruen kalifikazioa aldatu aurretik, lurzoruen kalitatea kontuan hartzeko eskatzen zaie udalerriei, batez ere poluituta egon daitezkeen eremuak badira.

2. xedea: baliabide naturalen eta hondakinen kudeaketa arduratsua. Azterketa eta diagnostikoa egiteko orduan kontuan hartu da 2. xede hau eta lurzoruen artifizializazioa eta kontsumo neurrigabea azpimarratu dira ingurune fisikoak aurre egin beharreko mehatxu garrantzitsuenen artean. Lurzoruaren ingurumen-bektoreari helduta, LZPak iraunkortasunarekin lotutako irizpide batzuk gehitzen ditu. Gure ustez, kontsumo-erritmoa

moteltzeko eta lurzoruaren erabilera arrazoizkoa eta eraginkorra egiteko balio beharko lukete irizpide horiek:

- Bizitegitarako beharren kuantifikazioa eta eskaintza eta eskariaren arteko bat etortzea.
- Bizitegitarako eta ekonomia-jardueretarako lurzoria antolatzea eta kudeatzea eskualde-mailan.
- Lurzoruaren kontsumoa moteltzea, honako neurri hauekin:
 - Birgaitze-politiken bitartez bizitegi-ondarea errentagarri egitea.
 - Etxebizitza berriak batez besteko familia-tamainara egokitzea.
 - Eremu zaharkituak berritzea.
 - Gutxiegi erabiltzen diren aisialdiko eremuak berreskuratzea.
 - Kalifikatutako lurzoruen garapena lehenestea kalifikazio berrien aurrean.
 - Dentsitate baxuko garapenen bitartez lurzoruaren kontsumoa saihestea.
 - Garapen trinkoak eta dentsitate nahikoa dutenak proposatzea.
 - Jada garatuta dauden azpiegitura eta ekipamenduak aprobetxatzea, errentagarri egitea eta hobetzea.

2007-2010 Ingurumen Esparru Programaren 5. helburu estrategikoak **energiaren kontsumo eta produkzio iraunkorra sustatzea** du xedetzat. Atmosferara egiten diren CO₂ isurketak murrizteko helburu orokorraren barruan, LZPan bi jardun-lerro proposatu dira energiaren kontsumo iraunkorra indartzeko: lehenengoak garraiobideen erabilera hobetzeko beharra aipatzen du eta, xede horrekin, garraio publikoa sustatu behar dela azpimarratzen du. Bigarrenak eraikin, etxebizitza eta kontsumo-ekipoen eraginkortasuna hobetzeko beharra aipatzen du; horrekin lotuta, etxebizitza eta eraikinen ziurtapenak orokortzeko aukera proposatzen da antolamendu orokorrerako eta garapen-antolamendurako irizpide gisa.

3. xedea: natura eta biodibertsitatea babestea. 2007-2010 Ingurumen esparru Programako 7. helburu estrategikoa da "dibertsitate biologikoaren galera geldiaraztea, lehorretako zein itsasoko habitat eta ekosistemen funtzionamendua babestuz eta leheneratuz". Eta lehen aipatutako erreferentziazko dokumentuak gaineratzen duenez, naturgune babestuez gain, horietatik kanpo geratzen diren eremuak ere barne hartuko dira, horien indartzea eta koherentzia sustatzeko funtsean.

Eta helburu hori lortzera bidean, LZPak estrategia bat aurkezten du, honako helburu hauekin:

- Lurraldeko leku bakoitzean eta, bereziki, lekurik baliotsuenetan, balio ekologikoak, paisajistikoak, produktiboak eta zientifiko-kulturalak babestu, kontserbatu eta hobetuko direla ziurtatzea.
- Guztien arteko konektagarritasuna ziurtatzea.
- Lurraldearen erabileren eta harrera-ahalmenaren arteko bat etortzea hobetzea.
- Lurraldean garatzen diren jarduerak arautzea.
- Garapen-plangintzen xede izango diren helburuak eta irizpide orokorrak adieraztea.

Horretarako, ezinbestekoa izango da: Babestu, hobetu eta/edo leheneratu beharreko garrantzi handiagoko eremuak mugatzea; eremu horien gaineko mehatxuak gutxitzea, funtsezko prozesu ekologikoei eusteko eta ekosistema eta espezie berezien eboluzio-potentzialtasunari eusteko; korridore-konektoreen sare bat (lehorrekoa eta ibaietakoa) sortzea, eremu funtzionaleko eta inguruko beste eremu funtzional batzuetako interes natural handieneko espazioen arteko konexio ekologikoak ahalbidetzeko, eta, horrela, bertako flora-eta fauna-ondarea kontserbatuko dela ziurtatzeko; ingurune fisikoaren kategorizazioa egitea, berak ematen baitizkio udal-plangintzari, antolamendua eta erabileren eta jardueren arauketa lortu nahi den ereduarekin bateragarri egiteko irizpide orokorrak; irizpide eta helburu orokorrak zehaztea eta horiek garatzeko estrategiak, planak eta programak prestatzea.

Korridoreen sare hori garatzeko, lurralde-mailako konektagarritasuna hobetuko duten jarduerak sustatu behar dira eta bertan egiten diren erabilerak eta jarduerak arautu behar dira, lurraldearen funtzionaltasuna ziurtatzeko.

Horrenbestez, aipatutako sarea diseinatzeko kontuan hartu behar diren alderdirik garrantzitsuenen artean honakoak azpimarratzen ditu LZPak:

- Zuhaitz-masa autoktonoak kontserbatzea.
- Unadak eta landaredia naturaleko elementuak kontserbatzea.
- Basa-bizitzako zikloetarako interesgarriak diren habitat/ekosistema gizatiartuak babestea.
- Ibilgu hidrologikoak eta horietara lotutako ekosistemak babestea eta leheneratzea.
- Faunaren joan-etorriak eragotziko dituzten oztopo artifizialak sortzea ekiditea.

Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Estrategiaren **4. xedeak lurralde-oreka eta mugikortasuna** aipatzen ditu lotura oso handia duten bi alderdi bezala, eta bi alderdi horiek dira, gainera, 2007-2010 Esparru Programako 8. eta 9. helburu estrategikoak ahalbidetzen dituztenak.

Aipatutako xedea lortzera bidean, Goierriko eremu funtzionaleko LZPak, asentamendu-sistemaren antolamendurako irizpide eta helburuen artean lurraldeko desorekak zuzentzea barne hartzen du, eta horretarako hainbat ekintza zehazten ditu:

- Bizitegitarako eta izaera estrategikoko ekonomia-jardueretarako garapen berrien ekintza selektiboak, harrera-ahalmen handieneko udalerrietan, eremu asetuen birkualifikazio, berrekipamendu eta hobekuntzarako jardurekin, bertako tentsioak arintzeko eta herriguneeen arteko integrazioa eta osagarritasuna lortzeko.
- Landa-garapenerako politika, ekonomia-oinarria dibertsifikatua duena, bizitegitarako eskaintza alternatiboa, kultur eta ingurumen-zerbitzuen berrekipamendua eta integrazioa, telekomunikazioen garapena eta garraio publikoaren hobekuntza eta ingurumen-kaliitateak balioa hartzea.

Hiri-zatitzea eta –sakabanaketa saihesteko eta behartutako mugikortasuna murrizteko neurri horiez gain, honako irizpide eta proposamen hauek barne hartzen ditu:

- Azpiegitura gehiagoren eskariari erantzuteko, garraio-sistema hobetzeko ekintzei lehentasuna ematea.
- Lurraldeko espazio-banaketa eta jarduera eta ekipamenduen banaketa orekatsua hobetzea.
- Etxebizitza isolatuak debekatzea eta etxebizitza familiabakarren eskaria landaguneetarantz bideratzea.
- Badauden guneeetan oinarritutako hirigintza-hazkundeak debekatzea.
- Hiri finkatuaren berrikuntza eta birgaikuntza sustatzea.
- Landa-espazioari balioa emateko ekimenak sustatzea eta horrelako guneeetan bertako biztanleen etengabeko mugikortasuna eta zatitzea saihesteko gutxieneko ekipamenduak erraztea.

Hirigintza-garapenen, azpiegituren eta horrekin lotutako garraioaren **eragina minimizatzeari** dagokionez, eta zona babestuak edo flora zein faunaren ikuspegitik interesgarriak diren habitat naturalak babesteko helburua aintzat hartuta, LZPak hainbat ekintza eta proposamen landu ditu, eta besteak beste aipa daitezke:

- LZPtik jada babestuta dauden lurzoruak babestea.
- Beste eremu, gune edo ekosistema berezi batzuk mugatzea eta babes bereziko kategoriaren bitartez horiek juridikoki babestea.
- Kategoría horretan mehatxuak zerbait murrizteko lagungarria izango den erabilera eta jardueren erregimen bat proposatzea.
- Indarrean dagoen araudiak habitat eta espezien babesari buruz egiten dituen proposamenak kontuan hartzea.
- Baso-masak antolatzeke eta kudeatzeko printzipioak eta nekazaritza- eta arrantza-jardunak eta -ohiturak proposatzea, flora, fauna eta landaredia kontserbatzeko irizpideak jarraituz.

“Mugikortasuna kudeatzeko eredu berri baterantz” hurbiltzeko eta bidaiarien banaketa-eredua garraio ez-motordun eta taldeko garraiara bideratzeko, LZPak oinarritzko helburu gisa eremu funtzionaleko errepide- eta garraio-komunikaziorako sistema definitzea azpimarratzen du, gaur egungo sistema hobetzeko eta, xede horretarako, honako irizpide hauek barne hartzen ditu:

- Administrazioek, garraio-politika komun bati jarraituz, modu koordinatuan egitea plangintza eta antolamendua.
- Intermodalitatea oinarrian duen garraio-politika bat garatzea.
- Garraio publikoari lehentasuna ematea:
 - Garraio publikoaren instalazioak eta ekipamenduak hobetzea.
 - Trena salgaien garraiorako sustatzea.
- Garraiobide ez-motordunak eta/edo ingurumena gutxiago irauten duten garraiobideak sustatzea.
- Automobil pribatuaren erabilera mugatzea.

Eta jardun-proposamenen artean azpimarra daitezke:

- Hiri-egitura orokorra indartzea eta ibilbide **ez-motordunen** sare bat sortzea/indartzea, barruko loturak artikulatzeko eta hurbileko herriguneen arteko artikulazioak egiteko lehentasunezko elementu gisa.
- Tokiko arazoak konponduko dira, saihesbideak eta lotura berriak eginez eta **garraiobide ez-motordunetara** pixkanaka egokituz.
- Aldiriko tren-sarea (Renfe):
Zerbitzuak eta maiztasunak zabaltzea Irun-Legazpi linean.
- Beasaingo geltokian eta Zumarragakoan, edo inguruan, antolamendu-zentro bat edo bidaiarientzako truke-zentro bat ezartzea eta egungo bazterguneak aldatzea eta leheneratzea.

Halaber:

- Errepideko garraio publikoko egungo lineak indartzea eta trenbide-zerbitzuekin lotzea. Gutxienez autobus-geltoki bat egingo da Beasainen eta Zumarraga-Urretxun beste bat egitea aurreikusi da.
- Salgaien truke-zentro bat aurreikustea, Ezkio-Itsasoko trenbide-sare berriaren geltokirako proposamenarekin batera.

Hiriguneetako ingurumen-kalitatea hobetzea da asentamendu-sistema antolatzeko LZPak barne hartutako helburuetako bat.

- Hiri-kalitatea hobetzea, beharrezkotzat jotzen diren eragiketen bidez, hala nola degradatuta edo zaharkituta dauden esparruak aldatzeko edo leheneratzeko eragiketak, hiri-multzoak eta herrigune historikoak babesteko eta birgaitzeko eragiketak eta berrekipamendu-eragiketak; era berean, eremu funtzionaleko biztanleriaren beharrak eta produkzio-sistema kontuan hartu eta etxebizitzaren eta jarduera ekonomikoetarako lurzoruen eskaintza egokia egin behar da.

Bestalde, esku hartzeko moduei dagokienez, honako irizpide hauek zehazten ditu:

- Babes- eta birgaitze-eragiketak
Hiri-lurzoruen gaineko esku-hartzeak, eraikuntza, urbanizazio, bizigarritasun eta, oro har, hiri-ingurumenaren kalitateari eusteko edo hobetzeko.

Eskuarki herrigune garatuenak, alde zaharrak, bizitegi-zona degradatuak eta landaguneetako herriguneak eragiten dira.

- Hiri-aldaketa eta –berrikuntzako eragiketak

Eremu zaharkituen, degradatuen edo kokatzen diren ingurunearekin bateragarriak ez dituzten eremuen hiri-ehunen gaineko esku-hartzeak, kokatzen diren herriguneak leheneratuz eta/edo birkualifikatuz.

Lurralde-ereduak oro har herrigune garatuenetako erdiguneei dagozkien babesteko eta birgaitzeko eragiketak hartzen ditu bere baitan. Eragiketa horiek udalen ekimen, plangintza eta programen arabera egingo dira, LZParen helburu eta irizpideei jarraiki.

Aurreko pasartean adierazitakoari eta arloko plan eta programei kalterik eragin gabe, lurralde-ereduak beharrezkotzat jotzen ditu Ordizia, Lazkao, Segura eta Urretxu udalerrietako herrigune historikoak babesteko eta birgaitzeko eragiketak.

Lurralde-ereduak ondoren adierazitako hiri-aldaketa eta -leheneratzeko eragiketak barne hartzen ditu halaber:

Ordizia-Beasain-Lazkao:

Epe ertain/luzerako eragiketa gisa “Beasain-Ordizia-Lazkao ardatza” izeneko eremuaren erabilera aldatzea proposatu da; CAF enpresako pabilioi batzuk, N-I errepidearen iparraldean, errugbi-zelaiko esparruak eta Senpere daude bertan.

Hainbat eragiketa

Ordizia (San Bartolome), Zumarraga (Rojo y Zaldúa eta Forjas de Zumarraga), Legazpi (Patricio Elorza paper-fabrika) eta Ormaiztegin (Oximex) kokatutako hiriguneeen birmoldaketa, bizitegitarako erabilera emanez.

2.3. AZTERKETAREN ESPARRUAN ERAGITEN DUTEN ETA KONTUAN HARTU DIREN ARLOKO, ESKUALDEKO ETA TOKIKO PLANAK ETA DOKUMENTUAK

(Ikus 02.2, 02.3, 02.4 eta 02.5 planoak)

Lurraldetik hurbilago dagoen tokiko eskalari erreparatuz, LZParen ingurumen-egokitzapena egiteko kontuan hartu dira jarraian aipatutako berariazko dokumentuen irizpide teknikoak:

- EAEko Ibaien eta Erreken Ertzak Babesteko LAPa.
- EAEko Inguru Hezeak Babesteko eta Antolatzeko LAPa.
- Itsasertza Antolatu eta Babesteko LAPa (aurrerapena).
- Nekazaritza eta basorako LAPa.
- Kultur Ondarearen LAPa (aurrerapena)
- EAEko Trenbide Sarearen LAPa.
- EAEko Errepideen 2. Plan Orokorra.
- Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Errepideen LAPa.
- Jarduera Ekonomikoetarako Lurzorua Sortzeko eta Saltoki Handiak Antolatzeko LAPa.
- Etxebizitzaren Sustapen Publikorako Lurzorua Antolatzeko LAPa.
- EAEko Energia Eolikoaren LAPa.
- EAEko Espazio Natural Babestuen Sarea: Parke naturalak, biotopo babestuak, zuhaitz bereziak, Urdaibaiko Biosferaren Erreserba.
- Natura 2000 Sarearen barruan dauden EAEko Garrantzi Komunitarioko Lekuak (GKLak eta HBBEak).
- LAAetako Interes Naturalistikoko Eremuen Zerrenda Irekia.
- EAEko Espazio Natural Garrantzitsuen Katalogo Irekia.
- EAEko Interes Faunistikoko Eremuak.
- Basa-flora eta -fauna mehatxatuta dauden espazioen euskal katalogoa.
- Ingurune fisikoaren arrisku geomorfologiko, potentzialtasun eta urrakortasunaren azterketa.
- Uholdeen Prebentziorako Plan Integrala eta berrikuspen-dokumentuak.
- Aizkorri-Aratz Eremuko Natur Baliabideak Antolatzeko Plana.
- Aralarko eremuko natur baliabideak antolatzeko plana.
- Espezi Mehatxatuak Kudeatzeko Planak.

- EAEko Korridore Ekologikoen Sarea Diseinatzeko Proposamen Teknikoa (2004).
- EAEko Paisaia Berezi eta Bikainen Katalogoaren aurreproiektua (2005).
- Gipuzkoako Garraio Iraunkorraren Gida Plana.
- Gipuzkoako Hondakinen Kudeaketarako Plan Integrala.
- Gipuzkoako Bidegorrien Lurraldearen Arloko Plana.
- EAEko Lurzoru Poluituen Plana.
- Gipuzkoako Hiri Hondakinen Kudeaketarako Plan Integrala (2002-2016).
- 2007-2013 EAEko Landa Garapenerako Programa.

Aztertutako LAP guztietan arloen arabera hurbilketa egiten da; ingurune naturalarekin eta babestu beharreko bere baliabideekin lotutako alderdietan sakontzen da, eta kartografia zehatza eskaintzen da.

Eremu funtzionaleko LZPan barne hartu dira zehaztapen guztiak eta ez da aldaketarik eragin bere plangintzan. Salbuespen bakarra da nekazaritza eta basorako LAPa. Kasu horretan, produkzio-balio handiko lurzoruen proposamena eta planak aurrera egin ahala izango duen eragina hobeto definitu beharko da, eta kartografia zehatzagoa landu beharko da, LZParekin alderatzeko.

EAEko Zona Hezeak Babesteko eta Antolatze LAPari dagokionez, honakoak dira eremu funtzional honetatik barne hartzen diren hezeguneak: EG5 Lareo; B1G2 Arbarraingo zohikaztegia; EG8 Barrendiolako urtegia; EG9 Urtatzako urtegia; EG13 Urdalargo urtegia; EG14 Arriarango urtegia; FG1 Altamirako urmaela (Ordiziako lokaztia), Troiako urmalea DG1. LZPak ez du berariazko tratamendurik aurreikusten aipatutako zonetarako, babesik gabeko gunetzat sailkatutako eremuen barruan daudelako –kasu horretan espazio bakoitzari (Lareo, Barrendiola, Arbarraingo zohikaztegia, Urdalur), dagokion berariazko araudiaren arabera egingo da antolamendua-, edo III. multzokoak direlako –kasu horretan udal-plangintzari dagokio antolamendua egitea-.

Arrisku geomorfologikoen azterketa eta UPPI kontuan hartzen badira osatuko dugu arrazoi naturalen ondorioz hondamendiak gertatzeko arriskuaren ikuspegia. Zentzu horretan, garrantzi handikoa izango da arrisku horiek kontuan hartzea IIBEen xehetasun-azterketetan. EAEko Ibaian eta Erreken Ertzak Antolatze eta Babesteko LAPean barne hartu dira UPPI uholdeak gertatzeko arriskuen inguruan landutako zehaztapen guztiak.

Natura kontserbatzeko legetik eratorritako espezie eta espazio babestuen katalogoetan adierazten diren eremuei dagokien babes-araudiak arautzen ditu lurraldeko erabilerak eta jarduerak, eta EAEk hartu duen konpromiso irmoaren isla dira.

Eremu funtzionaleko LZPak aipatutako dokumentuetako zehaztapenak barne hartu ditu eta bat dator guztiekin.

Printzipio estrategiko, legezko prozedura-arau eta lurraldean aplikatzen diren irizpide tekniko guztiak aztertzeko eta barne hartzeko orduan eskala desberdinak bereizi dira, eta kontuan hartu dira LZP lantzeko, baloratzeko eta diagnostikoa egiteko fasean eta zehaztapenak lantzeko eta proposatzeko fasean.